

Četrtek, 23. aprila 2009

Trajanje varstva avtorske pravice in določenih sorodnih pravic *I**

P6_TA(2009)0282

Zakonodajna resolucija Evropskega parlamenta z dne 23. aprila 2009 o predlogu Direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive 2006/116/ES Evropskega parlamenta in Sveta o trajanju varstva avtorske pravice in določenih sorodnih pravic (KOM(2008)0464 – C6-0281/2008 – 2008/0157(COD))

(2010/C 184 E/69)

(Postopek soodločanja: prva obravnava)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju predloga Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu (KOM(2008)0464),
 - ob upoštevanju člena 251(2) in členov 47(2), 55 in 95 Pogodbe ES, na podlagi katerih je Komisija poslala predlog Parlamentu (C6-0281/2008),
 - ob upoštevanju člena 51 svojega Poslovnika,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za pravne zadeve ter mnenj Odbora za industrijo, raziskave in energetiko, Odbora za notranji trg in varstvo potrošnikov ter Odbora za kulturo in izobraževanje (A6-0070/2009),
1. odobri predlog Komisije, kakor je bil spremenjen;
 2. poziva Komisijo, naj zadevo ponovno predloži Parlamentu, če namerava svoj predlog bistveno spremeniti ali nadomestiti z drugim besedilom;
 3. naroči svojemu predsedniku, naj stališče Parlamenta posreduje Svetu in Komisiji.

Četrtek, 23. aprila 2009

P6_TC1-COD(2008)0157

Stališče Evropskega parlamenta sprejeto na prvi obravnavi dne 23. aprila 2009 z namenom sprejetja Direktive 2009/.../ES Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive 2006/116/ES o trajanju varstva avtorske pravice in sorodnih pravic

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti členov 47(2), 55 in 95 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije ||,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽¹⁾,

v skladu s postopkom, določenim v členu 251 Pogodbe ⁽²⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) V skladu z Direktivo 2006/116/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o trajanju varstva avtorske pravice in določenih sorodnih pravic ⁽³⁾ je trajanje varstva za izvajalce in proizvajalce fonogramov 50 let.
- (2) Za izvajalce se to obdobje začne z izvedbo ali, če je bil posnetek izvedbe izdan ali priobčen javnosti v 50 letih od datuma izvedbe, **s prvo takšno izdajo ali prvo priobčitvijo** javnosti, odvisno od tega, kaj se je zgodilo prej.
- (3) Za proizvajalce fonogramov se obdobje začne z izdelavo posnetka ali objavo v 50 letih od izdelave posnetka, ali – če ni bil objavljen – s priobčitvijo javnosti v 50 letih od izdelave posnetka.
- (4) Družbeno priznan pomen umetniškega prispevka izvajalcev se mora odražati v ravni varstva, ki priznava njihov ustvarjalni in umetniški prispevek.
- (5) Izvajalci običajno začnejo kariero mladi in trenutno 50-letno trajanje varstva za njihove izvedbe, **ki se uporablja za posnetke izvedb**, pogosto izvedb ne varuje v celem || življenju. Zato se **nekateri** izvajalci ob koncu svojega življenja soočajo z dohodkovno vrzeljo **izvajalcev**. Pogosto tudi ne morejo uveljavljati svojih pravic, da bi preprečili ali omejili sporno uporabo izvedb, **ki bi se lahko pojavile** v času njihovega življenja.
- (6) Prihodki, ki izhajajo iz izključnih pravic reproduciranja in dajanja na voljo, kakor je določeno v Direktivi 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi ⁽⁴⁾, ter pravičnega nadomestila za reproduciranje za privatno uporabo skladno z navedeno direktivo, ter iz izključnih pravic distribuiranja in dajanja v najem v skladu z Direktivo 2006/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o pravici dajanja v najem in pravici posojanja ter o določenih pravicah, sorodnih avtorski pravici, na področju intelektualne lastnine ⁽⁵⁾, bi morali biti izvajalcem na voljo vsaj v času njihovega življenja.

⁽¹⁾ Mnenje z dne 14. januarja 2009 (še ni objavljeno v Uradnem listu).

⁽²⁾ Stališče Evropskega parlamenta z dne 23. aprila 2009.

⁽³⁾ UL L 372, 27.12.2006, str. 12.

⁽⁴⁾ UL L 167, 22.6.2001, str. 10.

⁽⁵⁾ UL L 376, 27.12.2006, str. 28.

Četrtek, 23. aprila 2009

- (7) Trajanje varstva za posnetke izvedb in za fonograme bi zato bilo treba podaljšati na **70 let po dogodku, ki je podlaga za varstvo.**
- (8) **Pravice do posnetka izvedbe bi morale preiti nazaj na izvajalca, če se proizvajalec fonogramov vzdrži dajanja v prodajo zadostne količine primerkov fonograma v skladu z Mednarodno konvencijo za varstvo izvajalcev, proizvajalcev fonogramov in radiodifuznih organizacij, ki bi bil, razen v podaljšanem trajanju, v prosti uporabi, ali vzdrži dajanja takega fonograma na voljo javnosti. Ta možnost bi morala biti na voljo po razumnem roku, v katerem bi proizvajalec fonogramov izvedel tovrstna dejanja izkoriščanja. Zato bi morale pravice proizvajalcev fonogramov prenehati, da bi se izognili temu, da bi te pravice soobstajale skupaj s pravicami izvajalca do posnetka izvedbe, pri čemer pravice slednjega niso več prenesene na proizvajalca fonograma ali dodeljene proizvajalcu fonograma.**
- (9) Izvajalci morajo običajno ob vzpostavitvi pogodbenega odnosa s proizvajalcem fonograma na proizvajalce fonogramov prenesti **ali dodeliti** svoje izključne pravice reproduciranja, distribuiranja, dajanja v najem in dajanja na voljo posnetkov svojih izvedb. V zameno **nekateri** izvajalci vnaprej dobijo avtorske honorarje in plačila šele, ko proizvajalec fonogramov povrne začetno predplačilo in odšteje pogodbeno določene odbitke. **Drugi izvajalci prenesejo ali dodelijo svoje izključne pravice za plačilo v enkratnem znesku („neponavljajoče se nadomestilo“). To je še zlasti značilno za izvajalce, ki igrajo spremljevalno glasbo in se ne pojavijo na seznamu tistih, ki so prispevali k izvedbi („pogodbeni izvajalci“), vendar včasih tudi za izvajalce, ki so na seznamu tistih, ki so prispevali k izvedbi („glavni izvajalci“).**
- (10) Da se zagotovi, da imajo izvajalci, ki so prenesli svoje izključne pravice na proizvajalce fonogramov **dejanske koristi od tega podaljšanja, bi bilo treba uvesti niz spremljevalnih ukrepov.**
- (11) Prvi spremljevalni **ukrep bi moral biti, da morajo proizvajalci fonogramov najmanj enkrat letno rezervirati znesek v višini 20% prihodkov od izključnih pravic distribuiranja, reproduciranja in dajanja na voljo fonogramov. Ti prihodki so prihodki, ki jih proizvajalec fonogramov dobi pred odbitkom stroškov.**
-
- (12) Ta **plačila bi bilo** treba rezervirati izključno v korist izvajalcev, katerih izvedbe so posnete na fonogramu in ki so svoje pravice prenesli **ali dodelili** na proizvajalca fonogramov proti plačilu v enkratnem znesku. Na ta način rezervirana **plačila** je treba na individualni osnovi razdeliti pogodbenim umetnikom najmanj enkrat letno. **Takšno** razdeljevanje **bi bilo treba zaupati** kolektivnim organizacijam, **pri tem pa** se lahko uporabljajo nacionalna pravila o nerazdeljivih prihodkih. **Za preprečitev nesorazmerne obremenitve pri zbiranju in upravljanju prihodkov lahko države članice določijo, v kolikšni meri velja za mikropodjetja obveznost prispevka pri plačilih, ki bi bila nesorazmerna glede na stroške zbiranja in upravljanja takšnih prihodkov.**
- (13) Vendar člen 5 Direktive 2006/115/ES izvajalcem že daje neodpovedljivo pravico do pravičnega nadomestila za najem, med drugim, fonogramov. Prav tako v pogodbeni praksi izvajalci običajno ne prenesejo **ali dodelijo** na proizvajalce fonogramov svojih pravic do enkratnega pravičnega plačila za oddajanje in priobčitev javnosti na podlagi člena 8(2) Direktive 2006/115/ES in do pravičnega nadomestila za reprodukcije za privatno uporabo na podlagi člena 5(2)(b) Direktive 2001/29/ES. Zato izračun skupnega zneska, ki ga mora proizvajalec fonogramov nameniti za plačilo dodatnih nadomestil, ne sme upoštevati prihodkov proizvajalca fonogramov, ki izhajajo iz dajanja fonogramov v najem in iz enkratnega pravičnega nadomestila za oddajanje in priobčitev javnosti ter pravičnega nadomestila, **prejetega** za zasebno kopiranje.

Četrtek, 23. aprila 2009

- (14) *Da se ponovno uravnotežijo pogodbe, s katerimi izvajalci prenesejo svoje izključne pravice na podlagi avtorske pravice na proizvajalce fonogramov, bi bilo treba na podaljšanje trajanja varstva vezati nadaljnji pogoj, in sicer „nov začetek“ za tiste izvajalce, ki so prenesli zgoraj omenjene izključne pravice na proizvajalce fonogramov, v zameno za avtorski honorar ali nadomestilo. Zato, da lahko izvajalci v celoti uživajo podaljšanje trajanja varstva, bi morale države članice zagotoviti, da se v skladu s sporazumi med proizvajalci fonogramov in izvajalci med trajanjem podaljšane varstva izvajalcem plačuje avtorski honorar ali nadomestilo, ki nista obremenjena s predplačili ali pogodbeno določenimi odbitki.*
- (15) Zaradi pravne varnosti bi bilo treba določiti, da – če **v pogodbi** ni jasnih navedb o nasprotnem – velja pogodbeni prenos ali dodelitev pravic do posnetkov izvedb, izvedena pred datumom, do katerega morajo države članice sprejeti ukrepe za izvajanje te direktive, tudi v podaljšanem trajanju.
- (16) *Države članice bi morale biti sposobne zagotoviti, da se lahko izvajalci v svojo korist ponovno pogajajo o pogojih, ki so določeni v pogodbah s ponavljajočimi se nadomestili. Države članice bi morale imeti pripravljene postopke, če ponovna pogajanja niso uspešna.*
- I**
- (17) Ker ciljev predlaganih spremljevalnih ukrepov države članice same ne morejo zadovoljivo doseči, ker bi nacionalni ukrepi na tem področju bodisi povzročili izkrivljanje || konkurence bodisi vplivali na obseg izključnih pravic proizvajalcev fonogramov, opredeljenih v zakonodaji Skupnosti, in se jih || zato lažje doseže na ravni Skupnosti, lahko Skupnost sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta direktiva ne presega okvira, ki je potreben za doseg te ciljev.
- (18) *Ta direktiva ne posega v nacionalna pravila in sporazume, ki so skladni z določbami direktive, na primer kolektivni sporazumi, sklenjeni v državah članicah med organizacijami, ki zastopajo izvajalce, in organizacijami, ki zastopajo proizvajalce.*
- (19) V nekaterih državah članicah se za skladbe z besedilom uporablja enotno trajanje varstva, ki se izračuna od smrti zadnjega preživelega avtorja, v drugih državah članicah pa se uporablja ločeno trajanje varstva za glasbo in besedilo. Večina skladb z besedilom nastane v soavtorstvu. **Opera je na primer pogosto delo libretista in skladatelja.** Poleg tega je pri glasbenih zvrsteh, kot so jazz, rock in pop glasba, ustvarjalni proces pogosto skupinske narave.
- (20) *Posledično trajanje varstva glede skladb z besedilom, pri katerih sta bila besedilo in glasba napisana z namenom, da bi se uporabljala skupaj, || ni usklajeno, kar ovira prosto gibanje blaga in storitev, npr. pri čezmejnih kolektivnih storitvah upravljanja. Da bi zagotovili odpravo takšnih ovir, bi morala imeti vsa dela v varstvu v času do datuma, do katerega so države članice dolžne prenesti direktivo, enako usklajeno trajanje varstva v vseh državah članicah.*
- (21) Direktivo 2006/116/ES bi bilo treba zato ustrezno spremeniti.
- (22) *V skladu s točko 34 Medinstitucionalnega sporazuma o boljši pripravi zakonodaje se države članice spodbuja, da za svoje potrebe in v interesu Skupnosti izdelajo in objavijo lastne tabele, ki prikazujejo korelacijo med to direktivo in ukrepi za prenos v nacionalno pravo –*

Četrtek, 23. aprila 2009

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

Člen 1

Spremembe Direktive 2006/116/ES

Direktiva 2006/116/ES se spremeni:

(1) Naslednji odstavek se doda členu 1:

„7. Varstvo skladb z besedilom preneha 70 let po smrti zadnje preživele osebe od naštetih oseb, ne glede na to, ali so te osebe določene kot soavtorji, tj. avtor besedila in skladatelj **skladbe, če sta bila oba prispevka ustvarjena posebej za zadevno skladbo z besedilom.**“

(2) Člen 3 se spremeni:

(a) V prvem odstavku se drugi pododstavek nadomesti z naslednjim:

„Če

- || je bil v tem času posnetek izvedbe, ki ni na fonogramu, zakonito izdan ali zakonito priobčen javnosti, trajajo pravice izvajalcev 50 let od prve izdaje ali prve priobčitve javnosti, odvisno od tega, kaj se je zgodilo prej;
- || je bil v tem času posnetek izvedbe na fonogramu zakonito izdan ali zakonito priobčen javnosti, trajajo pravice izvajalcev **70 let** od prve izdaje ali prve priobčitve javnosti, odvisno od tega, kaj se je zgodilo prej.“

(b) V drugem odstavku v drugem in tretjem stavku || se številka „50“ nadomesti s številko „70“.

(c) Vstavijo se naslednji odstavki:

„2a. Če petdeset let od zakonite izdaje fonograma ali, če ni bil izdan, petdeset let od njegove zakonite priobčitve javnosti, proizvajalec fonograma kopij fonograma za prodajo ne ponudi v zadostni količini ali javnosti ne omogoči dostopa do njih po žici ali brezžično na način, da lahko javnost kadarkoli in kjerkoli dostopa do njih, lahko izvajalec prekine pogodbo, s katero je prenesel ali dodelil svoje pravice do posnetka svoje izvedbe proizvajalcu fonogramov (v nadaljnjem besedilu ‚pogodba o prenosu ali dodelitvi‘). Izvajalec lahko uveljavi pravico do prekinitve pogodbe, če proizvajalec v roku enega leta, potem ko ga je izvajalec obvestil o nameri prekinitve pogodbe v skladu s predhodnim stavkom, ne izvede obeh načinov izkoriščanja, navedenih v navedenem stavku. Tej pravici do prekinitve pogodbe se izvajalec ne more odpovedati. Kadar fonogram vsebuje posnetek izvedb več izvajalcev, lahko izvajalci pogodbo o prenosu ali dodelitvi prekinejo v skladu z veljavno nacionalno zakonodajo. Če se pogodba o prenosu ali dodelitvi prekine na podlagi tega odstavka, pravice proizvajalca fonograma do fonograma prenehajo veljati.

2b. Kadar pogodba o prenosu ali dodelitvi izvajalcu daje pravico zahtevati neponavljajoče se nadomestilo, ima izvajalec pravico od proizvajalca fonograma dobiti dodatno letno nadomestilo za vsako polno leto takoj po izteku petdesetega leta od zakonite izdaje fonograma ali, če posnetek ni bil izdan, po izteku petdesetega leta od njegove zakonite priobčitve javnosti. Pravici do takšnega dodatnega letnega nadomestila se izvajalec ne more odpovedati.

Četrtek, 23. aprila 2009

2c. Skupni znesek, ki ga mora proizvajalec fonogramov nameniti za plačilo dodatnih nadomestil iz odstavka 2b, ustreza 20% prihodkov, ki v letu pred letom, za katero se zagotovi navedeno nadomestilo, izhajajo iz reprodukcije, distribucije in dajanja v najem zadevnih fonogramov, takoj po izteku petdesetega leta od zakonite izdaje fonograma ali, če posnetek ni bil izdan, po izteku petdesetega leta od njegove zakonite priobčitve javnosti.

Države članice zagotovijo, da morajo proizvajalci fonogramov izvajalcem, ki so upravičeni do dodatnega letnega nadomestila iz odstavka 2b, na njihovo zahtevo posredovati vse informacije, ki so lahko potrebne za zavarovanje plačila tega nadomestila.

2d. Države članice zagotovijo, da pravico do pridobitve dodatnega letnega nadomestila iz odstavka 2b upravlja kolektivna organizacija.

2e. Če je izvajalec upravičen do ponavljajočih se nadomestil, se mu pri plačilih ne sme odbiti niti predplačil niti kakršnih koli pogodbeno dogovorjenih odbitkov v petdesetem letu od zakonite izdaje fonograma ali, če ni bil izdan, v petdesetem letu od njegove zakonite priobčitve javnosti.“.

(3) V členu 10 se dodata naslednja odstavka:

„5. Člen 3(1) do 3(2e) v različici, spremenjeni z Direktivo .../.../ES (*), se ▯ uporablja za posnetke izvedb in fonograme, v zvezi s katerimi sta izvajalec in proizvajalec fonogramov dne ... (**). še varovana na podlagi teh določb in za posnetke izvedb in fonograme, ki bodo nastali po tem datumu.

6. Člen 1(7), dodan z Direktivo .../.../ES (*), se uporablja za skladbe z besedilom, pri katerih sta vsaj skladba ali besedilo varovana v vsaj eni državi članici pred ... (**), in za skladbe z besedilom, nastale po tem datumu.

Prvi odstavek ne posega v nobeno dejanje uporabe, izvedeno pred ... (**). Države članice sprejmejo potrebne določbe za posebno varstvo pridobljenih pravic tretjih strank.

(*) UL L ...

(**) 2 leti od začetka veljavnosti te direktive o spremembah.“.

(4) Vstavi se naslednji člen ▯:

„Člen 10a

Prehodni ukrepi, ki se nanašajo na prenos Direktive .../.../ES (*)

1. Če ni jasnih **pogodbenih** navedb o nasprotnem, velja pogodba o prenosu ali dodelitvi, sklenjena pred ... (**), tudi po tem, ko izvajalec ▯ v skladu s členom 3(1) ▯ v njegovi različici pred spremembo z Direktivo .../.../ES (*) ne bi bil več varovan.

▯

2. Države članice lahko določijo, da se pogodbe o prenosu ali dodelitvi, po katerih je izvajalec upravičen do ponavljajočih se plačil in so sklenjene pred ... (**), lahko spremenijo po petdesetem letu od zakonite izdaje fonograma ali, če ni bil izdan, po petdesetem letu od njegove zakonite priobčitve javnosti.

(*) 2 leti po začetku veljavnosti te direktive o spremembah.

(**) 5 let po začetku veljavnosti te direktive o spremembah.“.

Četrtek, 23. aprila 2009

Člen 2

Poročilo

Komisija Evropskemu parlamentu, Svetu in Ekonomsko-socialnemu odboru najkasneje ... (*) predloži poročilo o izvajanju te direktive ob upoštevanju razvoja digitalnega trga in po potrebi predloži predlog za nadaljnjo spremembo Direktive 2006/116/ES.

Člen 3

Ocena

Komisija oceni morebitno potrebo po podaljšanju trajanja varstva pravic izvajalcev in proizvajalcev v avdiovizualnem sektorju ter o rezultatih te ocene poroča Evropskemu parlamentu, Svetu in Ekonomsko-socialnemu odboru do 1. januarja 2010. Komisija po potrebi predloži predlog za nadaljnjo spremembo Direktive 2006/116/ES.

Člen 4

Prenos

1. Države članice **do ... (**)** uveljavijo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo. Komisiji nemudoma posredujejo besedilo teh predpisov in korelacijsko tabelo med predpisi in direktivo.

I

Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Države članice določijo način sklicevanja.

2. Države članice predložijo Komisiji besedila temeljnih predpisov nacionalne zakonodaje, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 5

Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati **dvajseti dan** po objavi v Uradnem listu Evropske unije.

Člen 6

Naslovniki

Direktiva je naslovljena na države članice.

V ||

Za Evropski parlament
Predsednik

Za Svet
Predsednik

(*) 5 let po začetku veljavnosti te direktive o spremembah.

(**) 2 leti po začetku veljavnosti te direktive.